

Zuiden veroverd is, stukken van Ecuador en Chile, is van minder belang, ook al doordat deze gebieden te kort deel van het rijk hebben uitgemaakt om er geheel in op te kunnen gaan. Wat ten Oosten van de Andes is uitgericht kan men zelfs geen verovering noemen: het eenige wat hier bereikt werd is het tot stand komen van een geregelden ruilhandel tusschen het Inka-rijk en zekere stammen van het Amazone-gebied.

FIG. 7. BESCHILDERD INKA-AARDEWERK; HOOGLAND VAN ZUID-PERU.

Met de merkwaardige organisatie van het Inka-rijk kunnen wij ons thans niet bezighouden. Slechts dit zij even aangestipt, dat de bewonderenswaardige inrichting, die zelfs indruk maakte op Spaansche rechtsgeleerden en gouverneurs, niet geheel en al een schepping der Inka's was, althans niet in dien zin dat zij met al het vroeger bestaande brak. Veeleer bestaat de verdienste van dit geniale heerschersgeslacht hierin, dat zij de maatschappelijke organisaties van een groot aantal stammen of stammenbonden — sommigen zou men „staatjes” kunnen noemen — zonder het bestaande omver te werpen, juist zooveel wisten te wijzigen, dat zij zich gemakkelijk en volkomen in het centraliseerende regeringssysteem lieten invoegen. Vóór alles waren de Inka's politici; vechtersbazen waren zij pas in de tweede plaats, al kan niet worden ontkend dat ruw geweld meermalen den weg moest banen voor politiek beleid.

Blijkt nu reeds uit deze schets van de historische overlevering, dat de geschiedenis van het Peruaansche rijk geenszins samenvalt met die der Inka-dynastie, dat veeleer

vermoedelijk reeds eeuwen voordat de Inka's op het tooneel verschenen, een oud cultuurrijk moet hebben bestaan, dat ook veel later nog de jonge Inka-dynastie bij haar veroveringen volstrekt niet uitsluitend met onbeschaafde stammen te doen had en het dus niet valt te betwijfelen, dat ook onmiddellijk vóór de Inka-periode althans eenige centra van een hoogere cultuur moeten hebben bestaan, — nog duidelijker wordt dit als wij nagaan wat de belangrijkste resultaten van het archaeologisch onderzoek ons hieromtrent mededeelen.

Op verschillende punten van Peru zijn ruïnes gevonden die ongetwijfeld van lang vóór de Inka-periode dateeren. Zoo bijv. de megalithische bouwwerken van het binnenland, die voor de Inka's even raadselachtig waren als voor ons. Deze zijn opgetrokken uit reusachtige, zonder eenig voegmiddel op elkaar gestapelde steenblokken. Is het op zich zelf al raadselachtig hoe die vroegere bouwmeesters met hun toch zeker gebrekige hulpmiddelen zulke gevaarten hebben kunnen hanteeren, nog bewonderenswaardiger is de zeldzame nauwkeurigheid waar-